

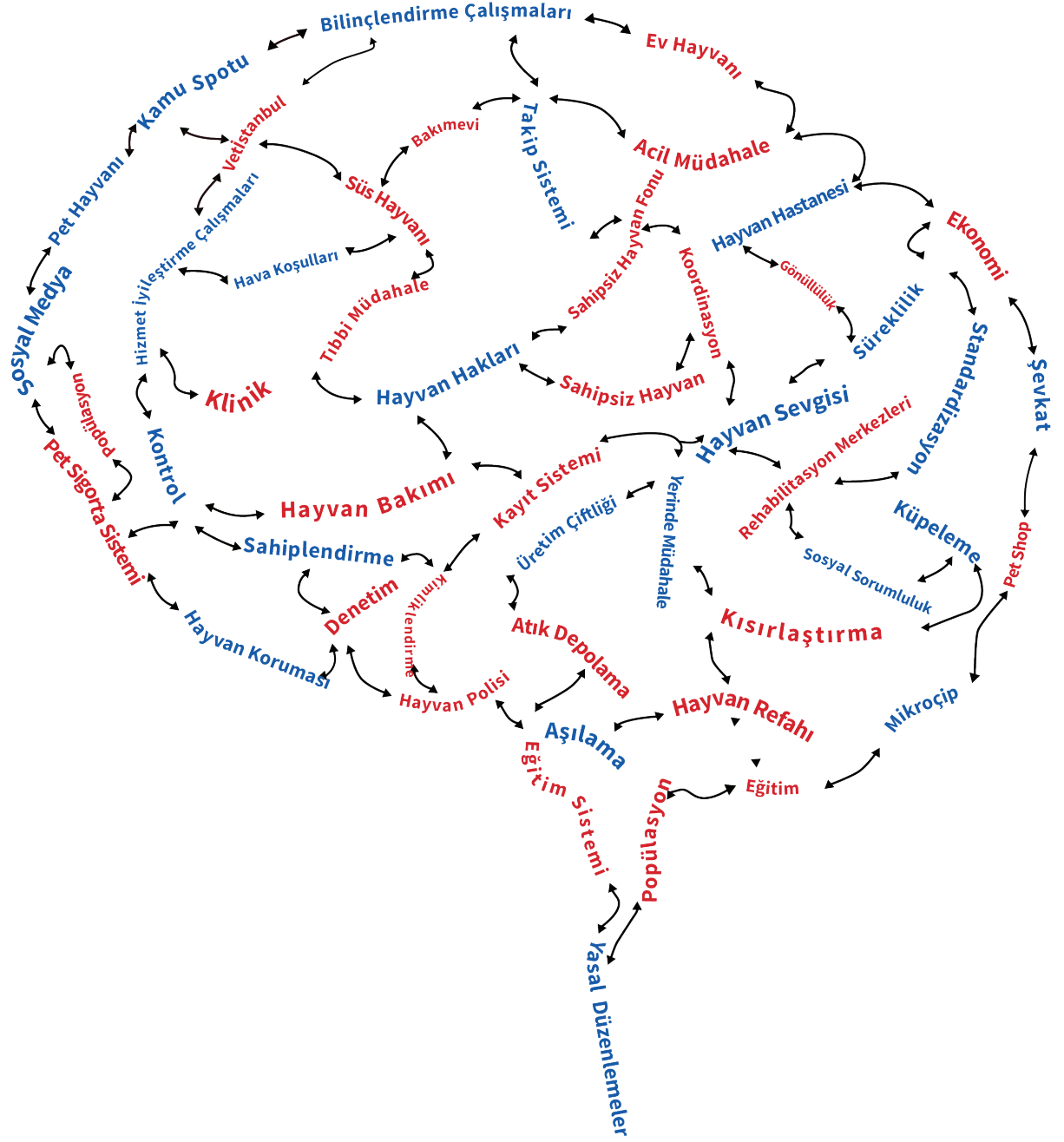
2. SAHİPSİZ HAYVAN REHABİLİTASYONU ÇALIŞTAYI

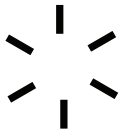
Muhtarlıklar Gıda Tarım ve Hayvancılık Daire Başkanlığı
Veteriner Hizmetleri Müdürlüğü

27 NİSAN 2017
WYNDHAM GRAND İSTANBUL LEVENT

İ S T A N B U L
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	7
BİRİNCİ OTURUM – VAKA ANALİZİ	10
BİRİNCİ OTURUM DEĞERLENDİRMESİ	28
İKİNCİ OTURUM – PROJE GELİŞTİRME	36
İKİNCİ OTURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ	44
GENEL DEĞERLENDİRME	49

YÖNETİCİ ÖZETİ

Prof. Dr. İbrahim KIRCOVA
Moderatör

Moderasyon Ekibi

Muhammed Attila SEVİM
Gökçe Zeynep YILDIZ
Esra ÇUHADAR
Yavuz Selim YOLLUĞ
Soner BORAN
Büşra Betül BABALIKLI
Arda ÖZTÜRK
Funda KOCA

2. Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı 27 Nisan 2017'de Wyndham Grand İstanbul Levent'te gerçekleştirilmiştir. Konferansa; sahipsiz hayvanlar ile ilgili sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştiren özel sektör firmaları, akademisyenler, özel klinisyen işleten veteriner hekimler, İstanbul İlçe Belediyeleri ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Muhtarlıklar Gıda Tarım ve Hayvancılık Daire Başkanlığı temsilcileri katılmıştır. İki farklı oturumda gerçekleştirilen Çalıştay'da katılımcılar; karşılıklı fikir alışverişinde bulunmuşlar ve Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu konusunda çeşitli fikirler öne sürmüşlerdir.

Konferans oturumlarına başlamadan önce İstanbul Büyükşehir Belediyesi Veteriner Hizmetleri Müdürü Muhammet Nuri COŞKUN tarafından yapılan faaliyetleri içeren bilgilendirme sunumu yapılmıştır.

İki oturumda gerçekleşen Çalıştay'ın birinci oturumunda "Rehabilitasyon Hizmetleri Özel Sektör İş birliği" ve "Rehabilitasyon Hizmetleri Hizmet İyileştirme Çalışmaları" na yönelik vakalar incelenmiş ve vakalar için hazırlanan sorulara katılımcılar tarafından cevap verilmiştir.

İkinci oturumda; katılımcılar tarafından, birinci oturumda oluşturulan gruplar aynı şekilde yeniden oluşturulmuştur. Bu oturumda katılımcılar vaka analizinde belirlenen sorunlara yönelik proje geliştirmişlerdir.

BİRİNCİ OTURUM

VAKA ANALIZI

2. Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı'nın birinci oturumu "Vaka Analizi" çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara özel olarak hazırlanmış **"Özel Sektör İş Birliği" ve "Hizmet İyileştirme"** konulu iki ayrı vaka yöneltilmiştir. Oturum süresince oluşturulan gruplar içerisindeki katılımcılar "Beyin Fırtınası" yöntemi ile fikir paylaşımında bulunmuşlar, öneri ve fikirlerini belirtmişlerdir. Bu oturumda konuyla ilgili gruplara yöneltilen sorular üzerinde durulmuş ve ortaya çıkan fikirler hem yazılı olarak alınmış hem de sözlü olarak sunulmuştur.

Vaka 1 (Özel Sektör İş Birliği)

Nilüfer, Hayvan Hakları Derneği'nde gönüllü olarak çalışmaktadır. Yaşadığı bölgedeki sahipsiz hayvanların yanı sıra eğitim gördüğü Yıldız Teknik Üniversitesi çevresindeki hayvanların bakımı ile de ilgilenmektedir. Bu çerçevede okuldaki diğer hayvan severleri bir araya getirmek amacıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Hayvan Severler Kulübü'nü kurmuştur. Okulda kurmuş olduğu Hayvan Severler Kulübü ile okul yemekhanesinden rica ederek topladığı yemek artıkları ile okul çevresinde yaşayan hayvanları beslemektedir.

Yemekhanede öğrenciler için pişirilen yemekler günlük kalori ihtiyacına yönelik menüler kapsamında hazırlanmakta; et, tavuk, balık ve bakliyat yemeklerini içermektedir. Nilüfer'in yapmış olduğu sahipsiz hayvanları besleme çalışması iyi niyetle yapılsa da bazı hayvan türlerinin her besin maddesini yiyemediği bilinmektedir. Balık kılçığı, süt ürünleri, mayalı hamur ürünleri, beyaz et ürünleri, çekirdekli meyveler ve aşırı yağlı yiyecekler hayvanlar üzerinde zaman zaman olumsuz etkilere neden olabilmekte ve kimi zaman ölümle sonuçlanan olaylara sebebiyet vermektedir.

Nilüfer ve diğer kulüp üyeleri okul çevresindeki sahipsiz hayvanlara gıda takviyesinde bulunurken bazı hayvanların küpesiz olduğunu görmüşlerdir. Prosedüre göre sahipsiz hayvanlar belediye tarafından rehabilitasyon merkezleri ve geçici bakımevlerinde kısırlaştırıldıktan ve aşıları tamamlandıktan sonra kulaklarına küpe takılmaktadır. Nilüfer ve kurucusu olduğu kulüp üyeleri hayvanların aşılama ile ilgili gerekli talepleri belediyenin ilgili birimlerine iletmışler ve küpesiz hayvanlar aşıları ve küpeleri takıldıktan sonra tekrar alındıkları bölgeye bırakılmıştır. Bölgeye diğer belediyelerinde sahipsiz hayvanları bırakması ile hayvan popülasyonunun giderek arttığı görülmektedir. Artan hayvan popülasyonu çevrede ikamet eden kişiler ve okul öğrencileri tarafından eleştirilmektedir. Eleştiri konusu olan sahipsiz hayvanların şiddete maruz kaldıkları hayvan sever kulübü üyeleri tarafından fark edilmiştir. Şiddet öyle bir boyut almıştır ki hayvanlardan birinin kulaklarının kesildiği görülmüştür. Duruma kayıtsız kalamayan okul öğrencileri ve hayvan sever kulübü üyeleri şiddet uygulayan öğrenciler için hem okul idaresine hem de emniyet güçlerine şikâyetle bulunmuşlardır. Fakat hayvanların saldırgan olduklarını iddia eden öğrenciler okul tarafından hiçbir ceza almazken, haklarında açılan dava sonucu cüzi bir miktar karşılığı serbest bırakılmışlardır.

Yıldız Teknik Üniversitesi Hayvan Severler Kulübü üyeleri sahipsiz hayvanlara karşı sergilenen tutumların bilinçsizlikten kaynaklanan sorunlar olması ve onların doğru besinlerle doyurulması konusunda okul öğrencilerini bilinçlendirmek için seminerler düzenleyerek bunu sürekli hale getirmeyi amaçlamaktadır. Nilüfer bu çalışmaların daha genel çapta yapılması ve sahipsiz hayvanlara bilinçsiz olarak verilen gıdaların önüne geçilmesi, hayvanlara uygulanan şiddetin son bulması, sahipsiz hayvanların daha sağlıklı ve denetime tabii tutularak yaşamaları için hem üyesi olduğu Hayvan Hakları Derneği hem de kurucusu olduğu Hayvan Severler Kulübü'nü bir araya getirerek bir proje tasarlamıştır.

Nilüfer'in projesi, sadece okul çevresindeki değil İstanbul genelinde yer alan; yaşam koşulları elverişli olmayan, aşıları eksik olan ve küpeleri olmayan sahipsiz hayvanların bir arada yaşadığı tam teçhizatlı bir hayvan bakımevi kurulmasını kapsamaktadır. Ayrıca toplumun bilinçlenmesi adına çeşitli yer ve zamanlarda seminerler, hayvan bakıcılığı eğitimleri, doğru mikroçip uygulamaları için altyapı oluşturulması gibi uygulamalarda projenin içeriğinde yer almaktadır.

Nilüfer; projesine destek sağlama konusunda, üyesi olduğu dernekten ve İstanbul genelindeki belediyelerden olumsuz bir dönüş almıştır. Özellikle belediye tarafından sahipsiz hayvanlara uygulanan mikroçipler belirli bir ücret karşılığında sağlandığı için uygulama konusunda eksikliklerin yaşanmasına neden olmaktadır. Nilüfer'in almış olduğu olumsuz dönüşlerin temelinde; belediyelerin bütçelerinin yetersiz olduğu yer almaktadır. Bu nedenle projesine özel sektördeki paydaşların dahil olması gerektiğini düşünmektedir. Fakat bunun nasıl olacağına ve nasıl olması gerektiğine dair herhangi bir bilgisi ve tecrübesi bulunmamaktadır.

(Birinci ve üçüncü gruplar Özel Sektör İş Birliği Vakası çözmüşlerdir.)

Vaka 2 (Hizmet İyileştirme)

Ayfer Hanım, ilkokula giden çocuğuna derslerindeki başarısından dolayı onu ödüllendirmek için bir köpek almaya karar vermiştir. Bunun için Ayfer Hanım, internette gördüğü bir ilan üzerinden ücret karşılığında cins bir köpek almış, evde beslemeye başlamıştır. Sağlık kartesi de çıkarılarak aşıları yapılan köpekle ilgili ilk zamanlarda problem yaşanmazken takip eden günlerde bakımının zorluğu ortaya çıkmış, mama masrafları fazla gelmiştir. Yanlış yemek verilmesi ile birlikte sağlık sorunu yaşayan köpek alındıktan 2 ay sonra Zeytinburnu'nda bir sokağa bırakılmıştır.

Ayfer Hanım tarafından sokağa bırakılan köpek, belirli bir süre sonra vatandaşlardan gelen şikayet üzerine İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından alınmış ve rehabilitasyon işlemleri yapıldıktan sonra tekrar aynı noktaya bırakılmıştır.

Zeytinburnu'nda Kazlıçeşme Marmaray İstasyonu'nun arkasında bulunan alanda barınmaya başlayan köpeğin kulağında kısırlaştırıldığı için küpe bulunmaktadır. Turan Bey bu alana yakın bir yerde oturan, işe gidiş ve dönüşlerinde sık sık bu köpekle karşılaşan bir hayvanseverdir. Cins olan bu köpeğe karşı sevgi beslemeye başlayan Turan Bey; 3 aydır hafta içi mesai dönüşlerinde, hafta sonu müsait zamanlarında bu köpekle ilgilenmekte, bazı zamanlarda bulunduğu sokağa bir kap içerisinde su, yemek ve mama bırakmaktadır.

Sokağına bıraktığı su, yemek ve mamalardan sonra, sürekli o sokakta gezinmeye başlayan bu cins köpekle birlikte başka sahipsiz köpekleri de o alana doğru gelmeye başlamıştır. Akabinde komşularından sürekli uyarı alan Turan Bey, kısıtlı imkanlardan dolayı köpeği evine alamamakta ve sadece sokakta bakabilmektedir.

Mahalle çevresindeki köpeklere karşı acımasızlık duygusu besleyen gençler tarafından köpeklerin kuyruklarının kesilmesi, tekmelenmesi gibi vukuatların olduğu duyulmaya başlanmıştır. İlerleyen günlerde başka bir sahipsiz köpeğinin bu kişilerden birisine saldırmasıyla birlikte belediyeye şikayetler yapılmıştır.

Turan Bey bir sabah İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait ekiplerin, diğer sahipsiz köpekler ile birlikte kendisinin beslediği cins köpeğin de alındığını görmüştür. Biraz vakit geçtikten sonra, rehabilitasyon merkezine alınan köpeğin prosedür gereği tekrar yerine bırakılmasını bekleyen Turan Bey, köpeğin henüz geri bırakılmadığını görmüştür. 153 Beyaz Masa hattını arayan Turan Bey, konu ile ilgili bilgilendirilmek üzere takip numarası almıştır. Takip numarasına yapılan dönüşte de köpeğin İstanbul Büyükşehir Belediyesi Rehabilitasyon Merkezi ve Sahipsiz Hayvan Geçici Bakımında olabileceği yanıtını almıştır.

Sahipsiz Hayvan Geçici Bakımevleri ile ilgili internette araştırma yapan Turan Bey, bu merkezlerde köpeklerin kötü şartlarda bakıldığı iddialarıyla karşılaşmıştır. Turan Bey daha sonra Geçici Hayvan Bakımevine giderek bakımevi koşullarının bahsedildiği kadar kötü olmadığını görmüştür. Fakat bakımevlerini gezdikten sonra ilgilendiği köpeğin olmadığını fark etmiştir. İlgili kişilere sorduğunda köpeğin sahiplendirildiği durumda 3. kişiler ile herhangi bir bilgi paylaşımında bulunulamayacağı yanıtını almıştır.

Olay üzerinden 2 ay geçtikten sonra baktığı köpeğin durumu ile ilgili endişeye kapılan Turan Bey, Rehabilitasyon Merkezleri'ne alınan ve alındığı yere tekrar bırakılacak olan köpeklerle mikroçip takıldığını bilmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne, mikroçip üzerinden köpeğin nerede olduğunu bulmalarını talep etmiş fakat mikroçip sisteminin anlık takip olanağı sağlamadığı bilgisini almıştır. İlerleyen zamanda Rehabilitasyon Merkezindeki bir görevli tarafından, köpeğin bir gönüllüye verildiği söylenmiştir. Fakat köpeğin verildiği gönüllünün ismi bilgi güvenliği gereği verilmemiştir.

(İkinci ve Dördüncü gruplar 5199 Sayılı Kanun çerçevesinde Hizmet İyileştirme Vakası çözümleridir)

HAYVANLARI KORUMA KANUNU

KANUN NO: 5199

MADDE 6 – Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması;

Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılanan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

MADDE 14 – Hayvanlarla ilgili yasaklar şunlardır:

Hayvan bakımı eğitimi almamış kişilerce ev ve süs hayvanı satmak yasaktır.

Çevre ve Orman Bakanlığından:

HAYVANLARIN KORUNMASINA DAİR UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

MADDE 7 – (1) Belediyeler;

a) Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması, kısırlaştırılması, aşılanması, gerekli tıbbî bakımlarının yapılması ve işaretlenmesi, alındığı ortama geri bırakılması, sahiplendirilenlerinin kayıt altına alınmasıyla,

b) Geçici bakımevine gelen hayvanları öncelikle Ek-2'deki Sahipsiz Hayvan Kayıt Defterine kaydederek müşahede altına almakla, gerekli tedavilerin yapılmasını, kısırlaştırıp aşılanmasını ve işaretlenmesini müteakip alındığı ortama bırakmakla, geçici bakımevlerine gelen hayvanların sahiplenilmesi için yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile iş birliği yapmakla,

c) Geçici bakımevinde bulunan tüm hayvanların sahiplendirilmesi için belediye ilân panoları ile belediyenin internet ortamı ve diğer tüm yayın organlarında duyuru yapılmasıyla,

ç) Bölge ve mahallerindeki, özellikle köpekler ve kediler olmak üzere, sahipsiz hayvanların bakımları, aşılarının yapılması, işaretlenmesi ve kayıtlarının tutulmasının sağlanması, kısırlaştırılması, alındığı ortama geri bırakılması ve sahiplendirilmelerinin yapılması için hayvan geçici bakımevlerine gönderilmesi gibi yapılan tüm faaliyetlerde yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile belediye veteriner hekimlerinin koordinasyonunun sağlanmasıyla,

MADDE 10 – (1) Ev ve süs hayvanı veya kontrollü hayvanı bulunduranlar ile yeni hayvan sahiplenecekler;

a) Kedi ve köpek gibi hayvanlara yapılan bütün işlemlerin, mevcut ya da geriye doğru izlenebilmeleri ve denetim altında tutulmalarının sağlanması amacıyla; hayvanını veteriner hekimler tarafından, mikroçip uygulaması ile kimliklendirip kayıt altına almakla,

b) Mikroçip uygulaması yapılamadığı durumlarda; hayvanına ve kendisine ait bilgileri içerecek şekilde ilgili belediyeye Ek-Y'deki Sahipli Hayvan Kayıt Defterine belirtildiği şekilde kayıt yaptırmakla,

MADDE 12 – (1) Ev ve süs hayvanı ile kontrollü hayvanı bulunduran veya yeni hayvan sahipleneceklerde aşağıdaki şartlar aranır;

a) Sahiplenilen hayvanlar terk edilemez, ancak yeniden sahiplendirme yapılabilir ya da geçici hayvan bakımevlerine teslim edilebilir.

MADDE 13 – (1) Ev ve süs hayvanı satan kişiler, bu hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili olarak yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programlarına katılarak sertifika almakla yükümlüdürler.

MADDE 20 – (1) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre toplatılır:

a) Sahipsiz hayvanlar öncelikle kafes ve ağ ile yakalanır. Bu metotlarla yakalamanın mümkün olmadığı durumlarda yakalama sopasıyla da yakalama yapılabilir. Uyuşturucu tüfek uygulamaları ile yakalama ancak veteriner hekim kontrolü altında yapılır.

MADDE 21 – (1) Toplanan sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre bakılır:

a) Geçici bakımevlerinde on gün süre ile gerekli duyurular yapıldığı halde sahiplendirilemeyen hayvanlar kontrolleri, aşıları ve tıbbî müdahaleler ile kısırlaştırılmaları yapıldıktan ve operasyon yaraları kapandıktan en az yedi gün sonra kayıt altına alınıp, müdahale görmüş olduklarını gösteren işaretleri üzerlerinde olacak şekilde veteriner hekimin onayıyla alındıkları ortama geri bırakılır. Bu ortamlarda belediyeler, gönüllü kuruluşlarla iş birliği içerisinde besleme odakları kurar ve hayvanların beslenmesine yardımcı olur. Hayvanlar, hiçbir suretle ilgili belediye sınırları dışındaki bir ortama, ormanlık alana veya diğer yaban hayatı yaşam alanlarına bırakılmaz.

b) Geçici bakımevlerinde kaldıkları süre içerisinde; kanunî istisnalar ile bulaşıcı, tedavi edilemez veya tedavi sonrası iyileşme ihtimali olmayan bir hastalığa yakalanan ve alındığı ortama bırakıldığında insan ve çevre sağlığına önlenemez derecede tehdit vereceğine geçici bakımevi veteriner hekimince karar verilen hayvanların dışında hiçbir hayvan öldürülmez. Öldürme işleminde hayvanlara en az acı veren ve süratle ölümünü sağlayan yöntemler uygulanır.

(Grup 1A Soruları (Özel Sektör İş Birliği Vakası))

1. Nilüfer'in projesi kapsamında sahipsiz hayvanlara yönelik yapılacak iyileştirme çalışmalarının malzeme maliyetinin yüksek olması ve belediyeden destek alınamaması nedeniyle ne tür bir iş birliğine gidilebilir?
2. Özel sektör şirketleri ile yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulması dışında "Sahipsiz Hayvanların Aşılması" "Sahipsiz Hayvanlara Mikroçip Takılması" gibi daha çok bütçe gerektiren durumlar için iş birliği kurulabilir mi?
3. Son günlerde medyada yer alan "Sahipsiz Hayvanların Şiddet Görmesi" üzerine özel sektör firmaları ile bilinçlendirmeye yönelik reklam çalışmaları neler olmalıdır?
4. Kamu ve özel sektör arasındaki koordinasyonun sağlıklı bir şekilde sağlanması için nasıl bir süreç izlenmelidir?

GRUP 1A

Soru 1

1. Ortaya çıkan maliyet sorunu özel şirketlerin sosyal sorumluluk projelerine ayırdığı ödeneklerle çözülmeli
2. Bu alanda faaliyet göstermeyi taahhüt ederek kurulmuş ancak bir şey üretmemiş STK'ların denetlenerek (örn: 2 yıl içinde) kapatılması

Soru 2

1. Özel veteriner klinikleri ile iş birliği kurulmalı

Soru 3

1. Kamu spotları verilmeli (reytinglerin yoğun olduğu saatlerde)
2. Kamu kurumlarına konu ile ilgili billboard verilmeli
3. Kamu ve özel kuruluşların desteklediği Web siteleri hazırlanmalı
4. Sosyal medya aracılığı ile duyarlılık oluşturulması
5. En çok izlenen dizi, film vb sahnelerine kısa senaryolar eklenmesi sağlanmalı
6. Çizgi filmlerde hayvan sevgisinin aşılması sağlanmalı
7. Okullarda özel sektör iş birliği ile hayvan şiddetine karşı eğitim, tiyatro gösterisi vb. hazırlanması sağlanmalı

Soru 4

1. Koordinasyon toplantıları yapılmalı
2. İl hayvanları koruma kuruluna problem taşınmalı
3. Paydaşların çalışmalarını ve sonuçlarını paylaştığı koordinasyon portalı oluşturulmalı

(Grup 1B Soruları (Özel Sektör İş Birliği Vakası))

1. Eğitim ve bilinçlenme konusunda ne tür bir iş birliği gerçekleştirilmelidir?
2. Yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulması için Özel Sektör şirketlerine, STK'lara ve bağımsız birey başlıklarına ihtiyaç var mıdır? İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bütçesi İstanbul'daki tüm sahipsiz hayvanlar için yeterli midir?
3. Özel Sektör Şirketleri yeni bir barınak kurulmasına sponsor olmak dışında neler yapabilir?
4. STK'lar, dernekler ve bireysel hayvanseverler ile bu konudaki iş birliği için ne tür diyaloglar kurulmalıdır?
5. Mevcut mevzuatta paydaşların (STK, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Yerel Hayvan Koruma Görevlileri, Yerel Yönetimler) sorumluluk ve etkileri yeniden ele alınmalı mı?

GRUP 1B**Soru 1**

1. Tüm üniversitedeki öğrencilere sosyal sorumluluk projelerine katılım zorunluluğu getirilmesi (Sabancı üniversitesinin okula ilk geldikleri dönemde öğrencilerine yaptırdığı sosyal sorumluluk projeleri gibi)
2. Öğrencilere hayvan bakımı, beslenmesi ve hayvan hakları gibi konuları kapsayan bilgilendirme seminer ve eğitimler verilmeli (Bu eğitimleri yerel yönetimler, kamu kurumları, Bakanlıklar ve Akademisyenler hazırlamalı)
3. Bu eğitimleri hazırlarken kamu spotları afişler ve broşürler hazırlatılmalı
4. Konuyla ilgili tüm Kamu Kurumu, STK ve paydaşların katıldığı ortak akıl çalışmaları yapılmalı
5. STK üyelerine gerekli bilgi ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı
6. İlkokul müfredatlarına hayvan sevgisi ve bakımı dahil edilmeli
7. Eğitim modülü oluşturulmalı

Soru 2

1. Hayvan ırklarına özgü çeşitlik sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulmalı
2. Sahipsiz hayvan geçici bakımevi" hayvan ırkı ve sağlık durumuna göre ayrıştırılmalı
3. Sahipsiz hayvanlar için fon kullanılarak başlıklar kabul edilmeli
4. Özellikle sosyal medyada sahipsiz hayvanların tedavisi için başlıklar toplanması engellenmeli

Soru 3

1. Sahipsiz hayvanların refahı için üretilen projelere maddi ve manevi olarak katkı sağlayabilirler.
2. Özel radyo ve televizyon kanalları konuyu daha çok işlemeli
3. Denetleme yapılmaması en büyük problem

Soru 4

1. STK ve dernekleri kendi aralarında olan hayvan sevgisini suistimal eden kişileri engellemeli
2. Dernekler ve kuruluşlara üye kişiler düzenli olarak eğitimlere katılmalı

Soru 5

1. YHKG eğitim öncesi psikoteknik testler yapılmalı
2. Kanunda hayvanlarla ilgili derneklerin kuruluş şartlarının yeniden düzenlenmesi, ayrıca ele alınması
3. 5199 sayılı kanuna göre hayvanını terk edenlere caydırıcı para cezaları
4. 5199 sayılı kanuna göre hayvanlara eziyet eden, öldürenlere hapis cezası verilmeli

5. İnternette canlı hayvan satışı engellenmeli
6. Mevzuattaki paydaşların yetki ve sorumlulukları yeniden ele alınmalı
7. Hayvan polisi birimi kurulmalı
8. Tüm ilçe belediyelerinin sokak hayvanlarının tedavilerinin yapılabilmesi için geçici bakımevi ve tedavi ünitesinin olması

(Grup 2A Soruları (Hizmet İyileştirme Vakası))

1. *Bilinçsiz hayvan sahiplenmelerinin ve usulsüz hayvan satışlarının önüne nasıl geçilmelidir? Sahiplendikleri hayvanları bir süre sonra terk eden bireylere ne tür işlemler uygulanmalıdır?*
2. *Sahipsiz hayvanlarla ilgili bilgi almak isteyen kişiler ile bilgi akışının sorunsuz sağlanması için nasıl bir bilgi sistemi kurulmalıdır? Bilgi sistemi ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir?*
3. *Sahipsiz hayvanların aç-susuz kalmamaları için uygulanabilecek çalışmalar nelerdir?*
4. *Mikroçip uygulaması sahipsiz hayvanların anlık takibine olanak sağlamadığı için Turan Bey köpeğin akıbeti hakkında bilgi alamamıştır. Bu doğrultuda sahipsiz hayvan takibi ile ilgili yapılması gereken düzenlemeler nelerdir?*

GRUP 2A

Soru 1

1. Ulusal pet hayvanı denetleme sistemi kurulmalıdır. Denetimle ilgili paydaşlar eğitilmeli
2. Halk ve hayvan beslemek isteyen insanlar eğitilmeli, kamu spotları yapılmalıdır. Okullarda hayvan sevgisiyle ilgili zorunlu ders verilmeli
3. Her kişi sahiplendiği hayvandan sorumlu olmalı
4. Hayvanların başına bir şey geldiğinde yetkililere haber vermeli, vermezse yaptırımı olmalı
5. Hayvan Hakları Koruma Derneği yetkisi artırılması, devlet tarafından denetlenmeli

Soru 2

1. Tüm klinik ve kurumlarda çip sistemi entegre olmalı
2. Çip fiyatları ve türleri standartlaşmalı
3. İlgili tüm kamu kuruluşlarının sahipli hayvanları çiplenerek kayıt sistemine eklenmeli
4. Bakım evine alınan hayvanlar için gönüllü kişilerden oluşan müşteri temsilcisi olmalı
5. Tüm belediyelerde kullanılacak, hayvan fotoğrafları ve bilgilerinin yer aldığı bir sistem kurulmalı

Soru 3

1. Besleme noktalarında mama getirecek halkın desteği istenmeli, bu noktada halkın eğitilmesi gerekiyor. Bu noktaların yer seçimi iyi yapılmalı

Soru 4

1. Turan Bey, köpek hakkında bilgi almıştır, kendisinin belediyeye güven sorunu olduğu için böyle bir sorun ortaya çıkmış
2. Takip sistemleri sadece devlet tarafından değil sivil toplum kuruluşları tarafından da denetlenmeli, böylece halkın güven sorunu çözülmeli
3. İnandırıcılığı artırmak adına, sahiplendirilme süreci halka daha iyi anlatılmalıdır, kamu spotları artırılmalı ve gün içerisinde yayına alınmalı
4. Yurtdışında hayvanların vücut ısısından hayatta olup olmadığını belirleyen çipler üretiliyor. Bu uygulama Türkiye’de de uygulanmalı

(Grup 2B Soruları (Hizmet İyileştirme Vakası))

1. Rehabilitasyon Merkezi ile ilgili daha önce çıkan olumsuz iddiaların önüne nasıl geçilebilir ve bu iddiaların zedelediği imaj nasıl bir çalışma doğrultusunda düzeltilebilir?
2. Vaka Örneği incelendiğinde ve Hayvanları Koruma Kanunu'nun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulduğunda kanunda herhangi bir eksiklik veya sorun bulunmakta mıdır? Var olan sorunlara getirilmesi gereken çözümler nelerdir?
3. Kapasitesi dolan rehabilitasyon merkezleri ve bakımevleri için nasıl bir süreç izlenmelidir ve belediye bakımevlerinden hayvan sahiplendirilmesi için nasıl bir teşvik uygulaması yapılmalıdır?
4. Sahipsiz hayvanlara zarar verilmemesi için hangi önlemler alınmalıdır? Bu kişilere karşı uygulanan ve uygulanması gereken yaptırımlar nelerdir?

GRUP 2B**Soru 1**

1. Kamu spotları hazırlanmalıdır. Sosyal medyada tanıtım ve olumsuz algıları önlemeye yönelik eğitici faaliyetler düzenlenmeli
2. Ulusal kanallarda tanıtım yapılmalı
3. Ziyaretler, merkezdeki görevli veteriner hekim eşliğinde yapılmalı
4. Personele iletişim eğitimi verilmeli
5. Sahipsiz hayvan geçici bakımevleri ziyaretleri, karşılama, ağırlama eğitilmiş kişiler tarafından yapılmalı
6. Rehabilitasyon merkezlerinde sosyal etkinlikler düzenlenmeli

Soru 2

1. İnternet üzerinden satış yasaklanmalıdır. Hayvanlar takip edilmeli ve kötü davrananlara yaptırım uygulanmalı
2. Satış ve sahiplendirmelerde ulusal takip ve kayıt sistemi ile takip edilmeli
3. Beslenme odakları kamu tarafından belirlenmeli, buralar dışında besleme yapılmamalı
4. Yaptırımlar veteriner hekimler değil kolluk kuvvetlerince takip edilmeli
5. Sahipsiz hayvanlar için komisyon oluşturulmalı, şikayetler komisyonda değerlendirilmeli
6. Küpeli hayvanların toplanmasında da ceza verecek kanun maddeleri düzenlenmeli

Soru 3

1. Rehabilitasyon merkezlerinde köpek eğitmenleri olmalı
2. Özel bakım evleri teşvik edilmeli ve buralar devlet tarafından kontrol edilmeli
3. Hayvan sigorta sistemi kurulmalı
4. Hayvan üretim çiftlikleri, satış vb. yerler kapatılmalı, gümrüklerde sıkı kontrol yapılmalı ve kaçak hayvanlar menşesine iade edilmeli
5. Merkezler arası nakil (toplam kapasitenin havuzda değerlendirilmesi imkanı sunulmalı

Soru 4

1. Tespit ve yaptırımlar için hayvan polisi olmalı
2. Zarar vermeyi önlemek için hayvan sevgisi, bakımı, anne-çocuk eğitimi, gibi konularda eğitimleri olmalı
3. Kamu spotları hazırlanmalı
4. İdari, cezai uygulamalar olmalı

(Grup 3A Soruları (Hizmet İyileştirme Vakası))

1. Rehabilitasyon Merkezi ile ilgili daha önce çıkan olumsuz iddiaların önüne nasıl geçilebilir ve bu iddiaların zedelediği imaj nasıl bir çalışma doğrultusunda düzeltilebilir?
2. Vaka Örneği incelendiğinde ve Hayvanları Koruma Kanunu'nun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulduğunda kanunda herhangi bir eksiklik veya sorun bulunmakta mıdır? Var olan sorunlara getirilmesi gereken çözümler nelerdir?
3. Kapasitesi dolan rehabilitasyon merkezleri ve bakımevleri için nasıl bir süreç izlenmelidir ve belediye bakımevlerinden hayvan sahiplendirilmesi için nasıl bir teşvik uygulaması yapılmalıdır?
4. Sahipsiz hayvanlara zarar verilmemesi için hangi önlemler alınmalıdır? Bu kişilere karşı uygulanan ve uygulanması gereken yaptırımlar nelerdir?

GRUP 3A

Soru 1

1. Belediyeler mama, kedi evi, kulübe gibi destekler belediye tarafından verilmeli
2. Belediyelerden destek alınamaması söz konusu olmadığı bilinmeli
3. Yerel yönetim sınırında ilgili belediye bakmalı

Soru 2

1. Klinisyene finansör sağlanmalı
2. Belediyenin işlemleri çiplenme konusunda sorunsuz ilerlemekte
3. Belediyeden kliniğe zimmet karşılığı mikroçip verilmeli (takip ve ceza)
4. Çipin Vetistanbula girişi sağlanmalı

Soru 3

1. Klinisyenler bilgilendirme çalışmalarına destek olmalı (anaokulu-ilkokul)
2. 3. ve 4. sınıflara belediye tarafından 2002 yılından beri hayvan sevgisi ve bakımı ile ilgili eğitim değerlendirilmeli
3. LED ekranlarda daha çok yer alınarak çocukların dikkatinin çekilmesi sağlanmalı
4. Organize hareket edilmeli
5. Yerel gazeteler iletişim odaklı kullanılmalı
6. Kamu spotu hazırlanmalı

Soru 4

1. Belediye-Oda-Klinik fiyat ve ödeme sistemi anlaşma protokolü oluşturulmalı
2. Nilüfer sponsor bulmalı
3. Petshop veteriner hekimler ve belediye veteriner hekimleri arasında koordinasyon sağlanmalı
4. Üniversite öğrencileri (stajyer) bilgilendirme konferansları için görüşülmeli, talep gelirse destek verilmeli
5. Bilinçli öğrenci bilinçli hekim yetiştirilmeli

(Grup 3B Soruları (Özel Sektör İş Birliği Vakası))

1. Eğitim ve bilinçlenme konusunda ne tür bir iş birliği gerçekleştirilmelidir?
2. Yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulması için Özel Sektör şirketlerine, STK'lara ve bağımsız birey başlıklarına ihtiyaç var mıdır? İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bütçesi İstanbul'daki tüm sahipsiz hayvanlar için yeterli midir?
3. Özel Sektör Şirketleri yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulmasına sponsor olmak dışında neler yapabilir?
4. STK'lar, dernekler ve bireysel hayvanseverler ile bu konudaki iş birliği için ne tür diyaloglar kurulmalıdır?
5. Mevcut mevzuatta paydaşların (STK, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Yerel Hayvan Koruma Görevlileri, Yerel Yönetimler) sorumluluk ve etkileri yeniden ele alınmalı mı?

GRUP 3B**Soru 1**

1. Eğitim öncelikle ilköğretim okullarında başlamalı. Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, il milli eğitim müdürlükleri ve STK'lar birlikte sosyal sorumluluk projesi adı altında vatandaş bilinçlendirmeli (Her yaş grubuna özgü)
 - 1.1. Kamu Spotu oluşturulmalı (TV kısa film kamu spotları, bürokrasiye değil halka hitap edecek yeniden düzenlenmiş kamu spotları kullanılmalı)
 - 1.2. Afiş (Her döneme özgü ayrı afiş tasarımları yapılmalı)
 - 1.3. Açık, kapalı alan ve sanal ortamda eğitim çalışması yapılmalı. Spot ve vurucu cümlelerle PR çalışması yapılmalı. Genel olarak şikayetler hayvanların varlığından şikayet tarzında geldiği için bunu önleyecek tarzda çalışmalar yapılmalı

Soru 2

1. Özel şirketler kar amaçlı olduğu için bu işi yapamayacaklardır. STK'lar çalışma şartları belirlenmiş ve sıkı bir denetimle çalışmalı
2. İBB'nin tek başına çözemeyeceği sorunları, belediyeler ve ilgili kamu kurumları yapılacak proje ve iş birliği içerisinde çözmeli
 - 2.1. Büyükşehir Belediyesi kısırlaştırma merkezleri kurarak kısırlaştırma yapabilir. İlçe belediyelerden hayvanları toplama konusunda yardım almalı
 - 2.2. Orman ve Su İşleri Müdürlüğü yerel hayvan koruma görevlileri ve STK'ların yetkileri çerçevesinde denetlemeli
 - 2.3. STK'ların sahipsiz hayvan geçici bakımevi açma talepleri yerine getirilmeli, İBB denetimlerine tabi olmak şartıyla STK'lar sahipsiz hayvan geçici bakımevi açmalı

Soru 3

1. Yetkili kurumlarla birlikte eğitim çalışmaları ve sahipsiz hayvan sahiplendirme çalışmaları yapılmalı
 - 1.1. STK'ların yetkileri çerçevesinde denetim yapılmalı

Soru 4

1. STK ve konfederasyonların hayvan bakımevi açmaları konusunda teşvik edilmeli ve ilgili kamu kurumları tarafından denetlenmeli
2. Yerel hayvan koruma görevlilerine psikolojik rapor şart koşulmalı ve ilgili STK'ların sosyal analizi yapılmalı

Soru 5

1. Evet kesinlikle ele alınmalı, sınırları belirlenmeli
2. Rehabilitasyon merkezlerinin adı şefkat ve merhamet bakımevi olarak değiştirilmeli

(Grup 4A Soruları (Hizmet İyileştirme Vakası))

1. Bilinçsiz hayvan sahiplenmelerinin ve usulsüz hayvan satışlarının önüne nasıl geçilmelidir? Sahiplendikleri hayvanları bir süre sonra terk eden bireylere ne tür işlemler uygulanmalıdır?
2. Sahipsiz hayvanlarla ilgili bilgi almak isteyen kişiler ile bilgi akışının sorunsuz sağlanması için nasıl bir bilgi sistemi kurulmalıdır? Bilgi sistemi ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir?
3. Sahipsiz hayvanların aç-susuz kalmamaları için uygulanabilecek çalışmalar nelerdir?
4. Mikroçip uygulaması sahipsiz hayvanların anlık takibine olanak sağlamadığı için Turan Bey köpeğin akıbeti hakkında bilgi alamamıştır. Bu doğrultuda sahipsiz hayvan takibi ile ilgili yapılması gereken düzenlemeler nelerdir?

GRUP 4A

Soru 1

1. Kontrolleri devlet tarafından yapılan merkezlerde hayvan satışları yapılmalı
2. Hayvan sahiplenmeden önce kişilere eğitim verilmeli ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı
3. Ülke içerisine kaçak hayvan girişleri önlenmeli
4. Sokağa hayvan terk eden kimselere uygulanacak cezai yaptırımlar artırılmalı ve mevzuatla desteklenmeli
5. Sahiplendirme işlemini yapacak kişiler standart bir eğitime tabi tutulmalı ve sahiplenecek kişiyi bilinçlendirmeli
6. Kamu spotları, sosyal medya ve görsel medya kanalları kullanarak kamuoyu bilinçlendirilmeli
7. Milli Eğitim müfredatına hayvan sevgisi ve bakımı gibi dersler eklenmeli
8. Terkedilen hayvanlar için terk eden kimselere kanunla hayvan sahiplenme ve satın alma sınırlandırması getirilmeli veya tamamen men edilmeli
9. Hayvan satışları yalnızca yetkili hayvan çiftlikleri vb. yapılarda yapılmalı, petshoplar sınırlandırılmalı
10. Yasaklı ırkların kayıt altına alınması ve kısırlaştırılması hususunda kanun ve denetim mekanizması güçlendirilmeli

Soru 2

1. Oluşturulacak çevrimiçi sistem sayesinde bütün hayvanların takibine olanak sağlanmalı
2. Mikroçip destekli işaretleme sistemi kurularak etkin takip sistemi kurulmalı
3. Hayvan kayıtlarının tek sistem üzerinden yürütülmesi sağlanmalı
4. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığının tanımlı sistemi üzerinden kedi ve köpek türü hayvanların işaretlenmesi için yönetmelik çıkarılmalı

Soru 3

1. Beslenme odakları oluşturulurken eşit paylaştırma yapılmalı
2. Yerel hayvan koruyucuları, veteriner hekimler ve üniversiteler ile iş birliğine gidilerek eğitimli hayvan besleme ekipleri oluşturulmalı
3. Bölgedeki hayvan popülasyonuna uygun besleme yapılmalı
4. Çevre kirliliğini önlemek için belirli ve uygun noktalarda besleme odakları oluşturulmalı
5. Belediyeler, hayvan severler ve yerel hayvan koruyucuları arasında sıkı bir iş birliği ve koordinasyon sağlanarak beslenme odaklarının bütün hayvanları doyuracak şekilde dağıtılması sağlanmalı

6. Düzenli besleme çalışmaları sağlanarak aç hayvanların bölge halkını rahatsız etmesinin önüne geçilmeli
7. Beslenme odakları oluşturulurken hayvanların yeme alışkanlıklarının ve davranışlarının incelenmesi için üniversitelerle (özellikle zootekni bölümleri ile) iş birliği yapılmalı
8. Beslenme odakları oluşturulmadan önce hayvan popülasyonları doğru şekilde belirlenmeli, gerekirse veteriner hekimlerden ve üniversitelerden destek alınmalı
9. Kedi ve köpek dışındaki hayvanların (kuşların) beslenmesinde de tarihteki tecrübelerden faydalanılarak projeler üretilmeli

Soru 4

1. Hayvan takip sistemlerinin ilgili bakanlıklar ve belediyeler tarafından birleştirilerek tek sistem üzerinden kullanılması sağlanmalı
2. Hayvanlara takılacak uydu izleme sistemleri ile rotaları belirlenerek hayvan sürülerinin hareketleri analiz edilebilir
3. Köpeklerin zarar görmemesi için uygulama belirli bölgelere veya alfa köpeklere indirgenebilir
4. GPS sistemi tasmaya entegre veya deri altına enjekte olarak kullanılabilir
5. Hayvan popülasyonunun belirlenebilmesi için yabancı uygulamalar incelenerek ülkemizde uygulanmalı
6. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve T.C. İç İşleri Bakanlığı birlikte çalışarak bilgi sistemi konusunda proje üretmeli

Grup 4B Soruları (Hizmet İyileştirme Vakası)

1. Rehabilitasyon Merkezi ile ilgili daha önce çıkan olumsuz iddiaların önüne nasıl geçilebilir ve bu iddiaların zedelediği imaj nasıl bir çalışma doğrultusunda düzeltilebilir?
2. Vaka Örneği incelendiğinde ve Hayvanları Koruma Kanunu'nun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulduğunda kanunda herhangi bir eksiklik veya sorun bulunmakta mıdır? Var olan sorunlara getirilmesi gereken çözümler nelerdir?
3. Kapasitesi dolan rehabilitasyon merkezleri ve bakımevleri için nasıl bir süreç izlenmelidir ve belediye bakımevlerinden hayvan sahiplenilmesi için nasıl bir teşvik uygulaması yapılmalıdır?
4. Sahipsiz hayvanlara zarar verilmemesi için hangi önlemler alınmalıdır? Bu kişilere karşı uygulanan ve uygulanması gereken yaptırımlar nelerdir?

GRUP 4B

Soru 1

1. STK, özel klinikler ve kurumlar birbirinden haberdar olmalı
2. Sosyal etkinlikler artırılmalı
3. Sosyal medyadan cevap verilebilmeli
4. Sosyal medyada yayımlanan yalan haberler için yasal yollar genişletilmeli

Soru 2

1. Eğitim çalışmaları artırılmalı
2. Sahiplenme sorumluluğu sertifikalandırılmalı
3. Yetkili makam tek olmalı
4. Hayvan bırakma ve terk etme cezalarının yaptırım gücü artırılmalı
5. Çip uygulaması ile zimmet, takip ve ceza uygulanmalı
6. Sahiplenme vergisi getirilmeli ve ırka cinse göre sınıflandırılmalı

Soru 3

1. Aşılama ve bakım evi desteği verilmeli
2. İhtiyaç duyulan anlarda (hastalık, tatil vb.) hayvan pansiyonu hizmeti verilmeli
3. Sahipsiz hayvan geçici bakımevi yerine lokal hayvan hastaneleri ve klinikler açılarak sadece sahipsiz hayvanlara ve sahiplenilmiş hayvanlara hizmet verilebilir
4. İlçe belediyeleri ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ortaklığı ile her semtte sahipsiz hayvan geçici bakımevleri kurulmalı
5. Hayvan satın alan kişiler tüm ihtiyaçları karşılamayı düşünerek satın almalı ve sahipsiz hayvan geçici bakımevi ihtiyacı azaltılmalı

Soru 4

1. Ceza sistemi güçlendirilmeli ve cezalar artırılmalı
2. Cezai süreç kabahatler kanunundan çıkarılmalı ve ceza kanunundan faydalanılmalı
3. Belediyelerin kuracağı bir birim ile okullarda hayvan sevgisi odaklı seminer ve animasyon gösterimi yapılmalı (Esenyurt Belediyesi örneği)
4. Okullarda hayvan bakım ve sahiplenme eğitimleri yaygınlaştırılmalı
5. Afiş ve billboardlar sahipsiz hayvan teması ile sabitlenmeli
6. Kamu spotları yayımlanarak toplumun her kesimine ulaşılmalı
7. Sahipsiz hayvan geçici bakımevi ziyaretleri düzenlenmeli ve ziyaretçilere ödül verilmeli

BİRİNCİ OTURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı'nın birinci oturumu kapsamında oluşturulan 8 grup tarafından gerçekleştirilen çalışmada gruplara yönlendirilen sorunların yanında alt sorunların da olduğu ortaya çıkmıştır. Katılımcılar yönetilen sorunlara bütünsel bir bakış açısı ile yaklaşmış ve vakaların analizi için en etkili çözüm önerilerini bulma amacı ile çalışmışlardır.

Sahipsiz hayvan rehabilitasyonu ile yaşanan sorunlar çerçevesinde oluşturulan vakaların irdelendiği ve çözüm yollarının arandığı bu oturumda, en önemli çerçeve olarak "Özel Sektör İş Birliği" ve "Hizmet İyileştirme" belirlenmiştir. Her bir grubun özellikle bütün konular üzerinde durması için hazırlanan araştırma soruları vakaların çözülmesi için zemin oluşturmuştur. Bu oturum sonucunda elde edilen çıktılar ve yönetilen sorular karşısında bulunan çözümler gibi oluşturulmuştur.

Özel Sektör İş Birliği Vakası Soruları

1. Nilüfer'in projesi kapsamında sahipsiz hayvanlara yönelik yapılacak iyileştirme çalışmalarının malzeme maliyetinin yüksek olması ve belediyeden destek alınamaması nedeniyle ne tür bir iş birliğine gidilebilir?
 - Ortaya çıkan maliyet sorunu özel şirketlerin sosyal sorumluluk projelerine ile çözülmeli
 - Hayvan rehabilitasyonu alanında faaliyet gösteren sivil toplum örgütlerinin denetimi artırılmalı
 - Sahipsiz hayvanlara mama, kedi evi, kulübe gibi destekler belediye tarafından verilmesini sağlamak
2. Özel sektör şirketleri ile yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulması dışında "Sahipsiz Hayvanların Aşılması" "Sahipsiz Hayvanlara Mikroçip Takılması" gibi daha çok bütçe gerektiren durumlar için iş birliği kurulabilir mi?
 - Özel klinikler ile iş birliği kurulmalı
 - Kliniklere finans desteği sağlanmalı
 - Çip desteği sağlanmalı ve çipler Vetistanbul'a kaydedilmeli
3. Son günlerde medyada yer alan "Sahipsiz Hayvanların Şiddet Görmesi" üzerine özel sektör firmaları ile bilinçlendirmeye yönelik reklam çalışmaları neler olmalıdır?
 - Kamu spotları verilmeli
 - Kamu kurumlarına konu ile ilgili billboard çalışmaları yaptırılmalı
 - Kamu ve özel kuruluşların desteklediği Web siteleri hazırlanmalı
 - Sosyal medya aracılığı ile duyarlılık oluşturulması
 - En çok izlenen dizi ve filmlere kısa senaryolar eklenmesi sağlanmalı
 - Çizgi filmlerde hayvan sevgisinin aşılması sağlanmalı
 - Okullarda özel sektör iş birliği ile hayvan şiddetine karşı eğitim, tiyatro gösterisi vb. hazırlanması sağlanmalı
 - Organize hareket edilmeli
 - Yerel gazeteler iletişim odaklı kullanılmalı
4. Kamu ve özel sektör arasındaki koordinasyonun sağlıklı bir şekilde sağlanması için nasıl bir süreç izlenmelidir?
 - Kamu ve özel sektör arasına koordinasyon toplantıları yapılmalı
 - İl hayvanları koruma kuruluna hayvan rehabilitasyonu problemleri taşınmalı
 - Çalışmalarını ve sonuçlarını paylaştığı koordinasyon portalı oluşturulmalı
 - Petshop Veteriner Hekimleri ile belediye Veteriner Hekimleri arasında koordinasyon sağlanmalı
 - Üniversite öğrencileri ile bilgilendirme konferansları için görüşülmeli
 - Bilinçli öğrenci bilinçli hekim yetiştirilmeli
5. Eğitim ve bilinçlenme konusunda ne tür bir iş birliği gerçekleştirilmelidir?
 - Tüm üniversitedeki öğrencilere sosyal sorumluluk projelerine katılım zorunluluğu getirilmeli
 - Öğrencilere hayvan bakımı, beslenmesi ve hayvan hakları gibi konuları kapsayan bilgilendirme seminer ve eğitimler verilmeli
 - Konuyla ilgili tüm Kamu Kurumu, STK ve paydaşların katıldığı ortak akıl çalışmaları yapılmalı
 - Eğitim modülü oluşturulmalı
 - Eğitim öncelikle ilköğretim okullarında başlamalı
 - Bürokrasiye değil halka hitap edecek yeniden düzenlenmiş kamu spotları kullanılmalı
 - Her döneme özgü ayrı afiş tasarımları yapılmalı
 - Açık, kapalı alan ve sanal ortamda eğitim çalışması yapılmalı

6. *Yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulması için Özel Sektör şirketlerine, STK'lara ve bağımsız birey bağışlarına ihtiyaç var mıdır? İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bütçesi İstanbul'daki tüm sahipsiz hayvanlar için yeterli midir?*
 - Sahipsiz hayvan geçici bakımevi hayvan ırkı ve sağlık durumuna göre ayrıştırılmalı
 - Sahipsiz Hayvanları için fon kullanılarak bağışlar kabul edilmeli
 - Özellikle sosyal medyada sahipsiz hayvanların tedavisi için bağış toplanmalı
 - Sivil toplum kuruluşları çalışma şartları belirlenmiş ve sıkı bir denetimle çalışmalı
 - İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin tek başına çözemeyeceği sorunları, belediyeler ve ilgili kamu kurumları iş birliği içerisinde çözmeli
7. *Özel Sektör Şirketleri yeni bir sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulmasına sponsor olmak dışında neler yapabilir?*
 - Sahipsiz hayvanların refahı için üretilen projelere maddi ve manevi olarak katkı sağlanmalı
 - Özel radyo ve televizyon kanalları konuyu daha çok işlemeli
 - Yetkili kurumlarla birlikte eğitim çalışmaları ve sahipsiz hayvan sahiplendirme çalışmaları yapılmalı
8. *STK'lar, dernekler ve bireysel hayvanseverler ile bu konudaki iş birliği için ne tür diyaloglar kurulmalıdır?*
 - Sivil toplum kuruluşları hayvan sevgisini suistimal eden kişileri engellemeli
 - Dernekler ve kuruluşlara üye kişiler düzenli olarak eğitimlere katılmalı
 - Sivil toplum kuruluşları hayvan bakımevi açmaları konusunda teşvik edilmeli
 - Yerel hayvan koruma görevlilerine psikolojik rapor şart koşulmalı
9. *Mevcut mevzuatta paydaşların (STK, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Yerel Hayvan Koruma Görevlileri, Yerel Yönetimler) sorumluluk ve etkileri yeniden ele alınmalı mı?*
 - Rehabilitasyon merkezlerinin adı şefkat ve merhamet bakımevi olarak değiştirilmeli
 - Yetki düzenlemeleri yapılmalı
 - Kanunda hayvanlarla ilgili derneklerin kuruluş şartlarının yeniden düzenlenmesi, ayrıca ele alınması
 - 5199 sayılı kanuna göre hayvanını terk edenlere ve eziyet edenlere caydırıcı cezalar verilmeli
 - İnternette canlı hayvan satışı engellenmeli
 - Hayvan polisi birimi kurulmalı
 - Tüm ilçe belediyeleri için geçici bakımevi ve tedavi ünitesinin kurulmalı

Hizmet İyileştirme Vakası

1. Bilinçsiz hayvan sahiplenmelerinin ve usulsüz hayvan satışlarının önüne nasıl geçilmelidir? Sahiplendikleri hayvanları bir süre sonra terk eden bireylere ne tür işlemler uygulanmalıdır?
 - Ulusal pet hayvanı denetleme sistemi kurulmalı
 - Halk ve hayvan beslemek isteyen insanlar eğitilmeli
 - Her kişi sahiplendiği hayvandan sorumlu olmalı
 - Hayvan Hakları Koruma Derneği yetkisi artırılması, devlet tarafından denetlenmeli
 - Kontrolleri devlet tarafından yapılan merkezlerde hayvan satışları yapılmalı
 - Sokağa hayvan terk eden kimselere uygulanacak cezai yaptırımlar artırılmalı ve mevzuatla desteklenmeli
 - Terkedilen hayvanlar için terk eden kimselere kanunla hayvan sahiplenme ve satın alma sınırlandırması getirilmeli veya tamamen men edilmeli
 - Yasaklı ırklar kayıt altına alınmalı ve kısırlaştırılması hususunda kanun ve denetim mekanizması güçlendirilmeli
2. Sahipsiz hayvanlarla ilgili bilgi almak isteyen kişiler ile bilgi akışının sorunsuz sağlanması için nasıl bir bilgi sistemi kurulmalıdır? Bilgi sistemi ile ilgili çözüm önerileriniz nelerdir?
 - Tüm klinik ve kurumlarda çip sistemi entegre olmalı
 - Çip fiyatları ve türleri standartlaşmalı
 - Tüm belediyelerde kullanılacak, hayvan fotoğrafları ve bilgilerinin yer aldığı bir sistem kurulmalı
 - Oluşturulacak çevrimiçi sistem sayesinde bütün hayvanların takibine olanak sağlanmalı
 - T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın tanımlı sistemi üzerinden kedi ve köpek türü hayvanların işaretlenmesi için yönetmelik çıkarılmalı
3. Sahipsiz hayvanların aç-susuz kalmamaları için uygulanabilecek çalışmalar nelerdir?
 - Besleme noktalarında mama getirecek halkın desteği istenmeli
 - Yerel hayvan koruyucuları, veteriner hekimler ve üniversiteler ile iş birliğine gidilerek eğitimli hayvan besleme ekipleri oluşturulmalı
 - Bölgedeki hayvan popülasyonuna uygun besleme yapılmalı
 - Çevre kirliliğini önlemek için belirli ve uygun noktalarda besleme odakları oluşturulmalı
 - Düzenli besleme çalışmaları sağlanarak aç hayvanların bölge halkını rahatsız etmesinin önüne geçilmeli
 - Beslenme odakları oluşturulurken hayvanların yeme alışkanlıklarının ve davranışlarının incelenmesi için üniversitelerle (özellikle zootekni bölümleri ile) iş birliği yapılmalı
4. Mikroçip uygulaması sahipsiz hayvanların anlık takibine olanak sağlamadığı için Turan Bey köpeğin akıbeti hakkında bilgi alamamıştır. Bu doğrultuda sahipsiz hayvan takibi ile ilgili yapılması gereken düzenlemeler nelerdir?
 - Takip sistemleri sadece devlet tarafından değil sivil toplum kuruluşları tarafından da denetlenebilmeli
 - İnandırıcılığı artırmak adına sahiplendirilme süreci halka daha iyi anlatılmalı
 - Yurtdışında üretilen hayvanların vücut ısısına duyarlı çipler kullanılmalı
 - Hayvan takip sistemleri ilgili bakanlıklar ve belediyeler tarafından birleştirilerek tek sistem üzerinden kullanılmalı
 - Hayvanlara takılacak uydu izleme sistemleri ile rotaları belirlenerek hayvan sürülerinin hareketleri analiz edilmeli
5. Rehabilitasyon Merkezi ile ilgili daha önce çıkan olumsuz iddiaların önüne nasıl geçilebilir ve bu iddiaların zedelediği imaj nasıl bir çalışma doğrultusunda düzeltilebilir?

- Sosyal medyada tanıtım ve olumsuz algıları önlemeye yönelik eğitici faaliyetler düzenlenmeli
 - Ziyaretler, merkezdeki görevli veteriner hekim eşliğinde yapılmalı
 - Personellere iletişim eğitimi verilmeli
 - Sahipsiz hayvan geçici bakımevi ziyaretleri, karşılama, ağırlama eğitimi kişiler tarafından yapılmalı
 - Rehabilitasyon merkezlerinde sosyal etkinlikler düzenlenmeli
 - Sivil toplum kuruluşları, özel klinikler ve kurumlar birbirinden haberdar olmalı
- 6. Vaka Örneği incelendiğinde ve Hayvanları Koruma Kanunu'nun ilgili maddeleri göz önünde bulundurulduğunda kanunda herhangi bir eksiklik veya sorun bulunmakta mıdır? Var olan sorunlara getirilmesi gereken çözümler nelerdir?**
- İnternet üzerinden satış yasaklanmalı
 - Satış ve sahiplendirmelerde ulusal takip ve kayıt sistemi ile takip edilmeli
 - Yaptırımlar veteriner hekimler değil kolluk kuvvetlerince takip edilmeli
 - Sahipsiz hayvanlar için komisyon oluşturulmalı, şikayetler komisyonda değerlendirilmeli
 - Eğitim çalışmaları artırılmalı
 - Sahiplenme sorumluluğu sertifikalandırılmalı
 - Çip uygulaması ile zimmet, takip ve ceza uygulanmalı
 - Sahiplenme vergisi getirilmeli ve ırka cinsine göre sınıflandırılmalı
- 7. Kapasitesi dolan rehabilitasyon merkezleri ve bakımevleri için nasıl bir süreç izlenmelidir ve belediye bakımevlerinden hayvan sahiplendirilmesi için nasıl bir teşvik uygulaması yapılmalıdır?**
- Rehabilitasyon merkezlerinde köpek eğitmenleri olmalı
 - Özel bakım evleri teşvik edilmeli ve buralar devlet tarafından kontrol edilmeli
 - Hayvan sigorta sistemi kurulmalı
 - Hayvan üretim çiftlikleri, satış vb yerler kapatılmalı, gümrüklerde sıkı kontrol yapılmalı ve kaçak hayvanlar menşesine iade edilmeli
 - Merkezler arası nakil imkanı sunulmalı
 - Aşılama ve bakım evi desteği verilmeli
 - İhtiyaç duyulan anlarda (hastalık, tatil vb.) hayvan pansiyonu hizmeti verilmeli
 - Sahipsiz hayvan geçici bakımevi yerine lokal hayvan hastaneleri ve klinikler açılarak sadece sokak hayvanlarına ve sahiplenilmiş hayvanlara hizmet verilebilir
 - İlçe belediyeleri ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ortaklığı ile her semtte sahipsiz hayvan geçici bakımevi kurulmalı
- 8. Sahipsiz hayvanlara zarar verilmemesi için hangi önlemler alınmalıdır? Bu kişilere karşı uygulanan ve uygulanması gereken yaptırımlar nelerdir?**
- Tespit ve yaptırımlar için hayvan polisi olmalı
 - Zarar vermeyi önlemek için hayvan sevgisi, bakımı, gibi konularda eğitimleri olmalı
 - Kamu spotları hazırlanmalı
 - İdari, cezai uygulamalar olmalı
 - Ceza sistemi güçlendirilmeli ve cezalar artırılmalı
 - Afiş ve billboardlar sokak hayvanları teması ile sabitlenmeli
 - Sahipsiz hayvan geçici bakımevi ziyaretleri düzenlenmeli ve ziyaretçilere ödül verilmeli

İKİNCİ OTURUM

PROJE GELİŞTİRME

2. Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı'nın ikinci oturumun çalışma konusu **Çözüm Analizi** olarak belirlenmiştir. Bu oturumda, bir konudaki ana hedefi gerçekleştirmek için alınması gereken aksiyon, üzerinde çalışılması gereken konular ve olası çözümleri ortaya çıkarmada kullanılan **Gelecek Çemberleri** tekniği uygulanmıştır. İlk oturumda oluşturulan grupların bir arada kalmasına dikkat edilerek **“Özel sektör iş birliği için hangi projeler geliştirilmelidir? Proje adımlarını belirleyiniz.”** ve **“Sahipsiz hayvan rehabilitasyonu hizmet iyileştirme çalışmaları için hangi projeler geliştirilmelidir? Proje adımlarını belirleyiniz.”** soruları yöneltilmiştir. Oturum kapsamında gerçekleştirilen çalışmalardan elde edilen çıktılar aşağıdaki gibidir:

GRUP 1A

1. Özel Klinikler İle İş Birliği

- 1.1. Meslek odasının yönetimi ile işbirliği
 - 1.1.1. Veteriner hekim kliniklerinin tek bir standart haline getirilmesi
 - 1.1.2. Meslek odalarından alınacak hizmetlerin belirlenmesi
 - 1.1.2.1. Kısırlaştırma, aşılama, acil müdahale ve kayıt altına alınması
 - 1.1.3. Meslek odası ile hizmet bedeli ve ödeme şeklinin belirlenmesi
 - 1.1.4. Denetim ve kontrol şartlarının, aksi durumda yaptırımların belirlenmesi

2. Kimliklendirme

- 2.1. Ulusal Kimlik programının özel ve kamu kuruluşlarında zorunlu hale getirilmesi için yasal düzenlemelerin yapılması(hali hazırda kullanılan vetistanbul u daha etkin bir hale getirilmesi, zorunlu kullanılabilir hale getirilmesinin sağlanması)
- 2.2. Mikroçiplerin bakanlık tarafından ya da yerel yönetimlerin ücretsiz olarak özel kliniklere dağıtılması (bu sayede bütün hayvanlara mikroçip takılmasının sağlanması daha kolay olacaktır)
- 2.3. Ölen hayvanların sistemden düşürülmesinin önemi yüksek
- 2.4. Köpek üretim çiftliklerinin denetiminin yapılması (ilk aşılmasının ne zaman yapıldığı, sahiplenilen kişilerin kimlik bilgilerinin mutlaka alınması gerekiyor)
- 2.5. Hali hazırda aşısı yapıldıktan sonra sokağa bırakılan sahipsiz hayvanların numaraları var. Ancak bunun epey eksiklikleri var, aşısı ne zaman olduğu bilgisini hayvana bakınca anlamıyoruz. Yeni bir küpe hazırlanıp yıllara göre ve renge göre küpeler yapılsın, bu durum hayvanların ne zaman aşılandığını daha kolay anlamamıza ve daha kolay aksiyon almamıza vesile olabilir.

3. Hayvan Satışı

- 3.1. Özellikle hayvanların nereden geldiği, ne koşullarda bakıldığı çok önemli. Üretim yerlerinde menşei şehadetnamesinin zorunlu hale getirilmesi gerekmektedir.
- 3.2. İnternet üzerinden satışların denetlenmesi
- 3.3. Hayvan satışlarını kısıtlayan yasal düzenlemeler yapılmalı Bazı belediyeler hayvan satışlarını yasaklamış, belki diğer belediyeler de bunu yapabilir.

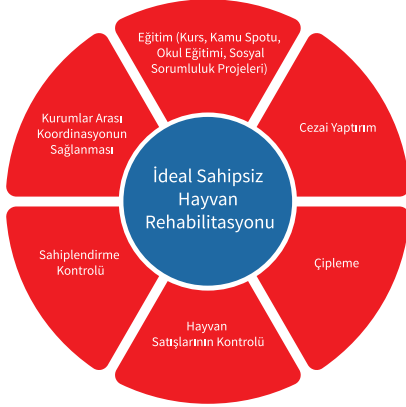
GRUP 1B**1. Özel sektörler ile iş birliği**

- 1.1. Odanın koordinasyonu ile özel klinikleri ile işbirliğinin yapılması
 - 1.1.1. Sahipsiz hayvan fonunun oluşturulması → SMS ile insanlardan para toplanması amaçlanmıştır, bu sayede iyi niyetli insanların niyetleri suistimal edilmeyecek ve ortak bir fondan toplanan para ile sahipsiz hayvanların bakım ve tedavi masrafları karşılanabilecek.
 - 1.1.2. SMS ile toplanan paranın fona aktarılması
 - 1.1.3. Sahipsiz hayvan tedavi fiyat tarifesi (veteriner hekimlerin odasının belirlediği sahipsiz hayvanlar için tedavi fiyat listesinin oluşturulması, bu sayede fiyatlara standardizasyon getirilmesinin sağlanması)
- 1.2. Özel kliniklerin tespiti (bu projeye destek olacak olan kliniklerin tespitinin yapılması ve bu kliniklerin kriterlerini Veteriner Hekimler Odası kliniğinin belirlediği belli standartlara sahip olmasının sağlanması)
- 1.3. Denetim birimleri oluşturulsun

2. Eğitim

- 2.1. Özel ve devlet okullarında hayvanlarla ilgili sosyal sorumluluk projelerinin zorunlu hale getirilmesi
 - 2.1.1. Üniversite 1.sınıfta müfredatına yeni bir ders eklenmesi sağlanmalı. Sosyal sorumluluk projesi kapsamında yürütülecek ders içeriği 7 hafta teorik, 8 hafta pratik ders olacaktır. (2 hafta belediyeden bakım beslenme dersleri/ 2 hafta STKlar biz bu işleri yapıyoruz, saha budur, zorlukları budur/ gibi içeriklerle 7 haftalık teorik ders doldurulacak. Kalan 8 haftada bakım evlerini gezecekler, işleyişleri inceleyecekler (Özel müfredat konuları; hayvan hakları, hayvan refahı, fizyolojik ve psikolojik hayvanların ihtiyaçları, hayvanların hastalıkları, beslenme şekilleri gibi olabilir)
 - 2.1.2. Paydaşlar ile ortak olarak derslerin verilmesi → tarım bakanlığı yerel yönetimler orman bakanlığı, stk'lar
 - 2.1.3. Sahipsiz hayvan geçici bakımevi ve özel-kamu evleri ziyaretleri

GRUP 2A

1. Eğitim (Kurs, Kamu Spotu, Okul Eğitimi, Sosyal Sorumluluk Projeleri)

- 1.1. Diyanet İşleri Bakanlığı ile protokol oluşturulmalı
 - 1.1.1. Düzenli aralıklarla hutbeler okutulmalı
 - 1.1.2. Yazılı ve görsel yayınlar içerisinde yer almalı
- 1.2. Konu uzmanlarından oluşan komisyon, tüm eğitim faaliyetlerini koordine etmeli
- 1.3. Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol oluşturulmalı
 - 1.3.1. Hayvan sağlığı ve sevgisi seçmeli ders olarak okutulmalı
 - 1.3.2. Bakım - besleme dersleri verilmeli
 - 1.3.3. Belediye veya Bakanlık veteriner hekimlerinden pedagojik formasyon alan görevli eğiticilerle HEM'ler üzerinden eğitimler verilmeli
 - 1.3.4. Hayvan sahiplenecek kişilere, Pet Shop, YHKG, üretim çiftliği, bakıcı vs eğitimleri de bu komisyon tarafından ücretli olarak verilmeli

2. Cezai Yaptırım

- 2.1. Güncelleme
- 2.2. Arttırma - caydırıcılık

3. Çipleme

- 3.1. Çiplerin tek kurumdan dağıtılması
- 3.2. Ulusal pet kayıt sistemine kayıt
- 3.3. Kısırlaştırma
- 3.4. Caydırıcılık

4. Hayvan Satışlarının Kontrolü

- 4.1. Pet Shoplar'ın kaldırılması
- 4.2. İnternet satışlarının engellenmesi

5. Sahiplendirme Kontrolü

- 5.1. Kişinin uygunluğu
- 5.2. Eğitim
- 5.3. Kimliklendirme - sicil
- 5.4. Psikoteknik rapor

6. Kurumlar Arası Koordinasyonun Sağlanması

- 6.1. Belediye
- 6.2. Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- 6.3. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- 6.4. Fakülteler
- 6.5. IVHO
- 6.6. Hayvan Polisi
- 6.7. STK

GRUP 2B

1. PETSİS (Pet Sigorta Sistemi)

- 1.1. Sahipli Hayvan Terkinin Önüne Geçilmesi
 - 1.1.1. Bakanlıkların Koordinasyonu
 - 1.1.2. Hayvan Kayıt Sistemi
 - 1.1.3. Kişisel Başvuru
- 1.2. Sahipsiz Hayvanların Sigorta Fonundan Faydalanması
 - 1.2.1. Petfon
 - 1.2.1.1. Bağış
 - 1.2.1.2. Özel Sektör
 - 1.2.1.3. Devlet
 - 1.2.2. Ekspertiz
 - 1.2.2.1. Fondan Ödeme
 - 1.2.3. Belediyeler ile kurumlar arasında protokol

2. Tüm Sağlık Bakanlığı

- 2.1. Bütün bakanlıkların lağv edilmesi
 - 2.1.1. Tek bakanlık
 - 2.1.1.1. Hayvan sağlığı şubesi

3. S.E.S. (Sokak Eğitim Sistemi)

- 3.1. Hayvan eğitmenlerinin eğitilmesi
- 3.2. Eğitilebilir hayvanların tespiti
- 3.3. Kaynaştırma programı
 - 3.3.1. Görme engellilerle eğitimli hayvanların buluşturulması

GRUP 3A**1. Teşvikli Sahipli ve Sahipsiz Hayvan Kısırlaştırma**

- 1.1. Kısırlaştırmanın zorunlu hale getirilmesi, kısırlaştırma yaptırmak istemeyen kişilerden vergi alınması
- 1.2. Kısırlaştırma yapan veteriner kliniğine devlet desteği sağlanması
 - 1.2.1. Ücret belirlenmesi
 - 1.2.2. Protokol yapılması
- 1.3. Vetistanbul portalına kayıt yapılması
- 1.4. Kontrole çağırılması, koordine edilip denetlenmesi

2. Kimlik Kayıt Altına Alma

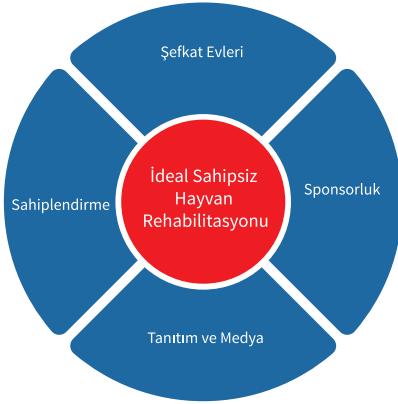
- 2.1. Tüm ülke çapında mikroçip ve rab.vac. ücretsiz dağıtılıp uygulanarak kayıtlı ve aşı hayvan popülasyonunun belirlenmesi
- 2.2. Vetistanbul portalına kayıt yapılması, sorun yaşayan klinisyenlerle portal kullanımı ile ilgili çalışmaların yapılması.

3. Eğitim

- 3.1. Veteriner hekim kontrolünde okullarda hayvan sağlığı ve bakımı eğitimi verilmesi.
- 3.2. Kamu ve özel kliniklerin sürekli iletişim içinde olup iş geliştirmeye odaklanması

4. Sahiplendirme

- 4.1. Sahipsiz hayvanları sahiplenen iş yerlerine vergi indirimi
- 4.2. Hayvan bakımına yeterli vasıfta olup olunmadığına dair mülakat gerçekleştirilmesi
- 4.3. Vetistanbul ile ilgili eğitim ve sorunların giderilmesi

GRUP 3B**1. Şefkat Evleri**

- 1.1. 5199'daki ismin değiştirilmesi
- 1.2. Hayvan Hastanesi oluşturulması
- 1.3. Yasal olan her türlü yardımın alınması
- 1.4. Vakıflaşmaya gitmeleri durumunda her türlü yasal ve ticari faaliyetlerin desteklenmesi

2. Sponsorluk

- 2.1. Mevcut sahipsiz hayvan geçici bakımevlerinden kısmen veya tamamen işletme devri sağlanması
- 2.2. Mevcut sahipsiz hayvan geçici bakımevlerinden sponsorluk sağlanması

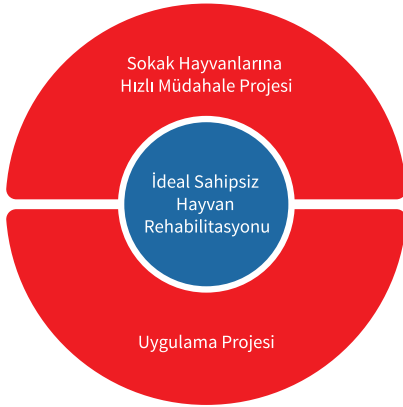
3. Tanıtım ve Medya

- 3.1. Kısa film çekilmesi
- 3.2. Tüm kamu kurumları bilgi ağının sağlanabileceği bir web sitesi kurulması

4. Sahiplendirme

- 4.1. İlk 3 ay mama desteği sağlanması
- 4.2. İlk 3 ay aşı ve tedavi desteği sağlanması

GRUP 4A

1. Sahipsiz Hayvanlara Hızlı Müdahale Projesi

- 1.1. Her ilçede hayvan bakım merkezleri kurulmalı
 - 1.1.1. Her ilçeye bakım merkezi kurulmalı
 - 1.1.2. Yetersiz ilçelerin merkezleri birleştirilmeli
- 1.2. Ortak bir sistem kurulmalı
- 1.3. Anadolu Yakası ve Avrupa Yakası'nda en az birer adet olmak üzere merkezler kurulmalı
 - 1.3.1. Daha büyük kapasiteli tesisler inşa edilmeli
 - 1.3.2. İlçe belediyelerinden malzeme ve personel desteği alınmalı

2. Uygulama Projesi

- 2.1. Her ilçeye kanuni yaptırımlar uygulanmalı
- 2.2. İlçelerde hayvan popülasyonuna göre personel, bakımevi ve kapasite şartı konulması
- 2.3. Hayvanların hangi istasyona gönderileceği önceden belirlenmeli
- 2.4. Protokol imzalayan ilçelerden personel ve malzeme desteği alınmalı
- 2.5. Çalışma saatleri 7/24 olmalı

GRUP 4B

1. Paydaşların Eş Güdümü

- 1.1. STK, özel klinikler ve kurumlar birbirlerinden haberdar olmalı
- 1.2. Ortak bir iletişim sistemi kurulmalı
 - 1.2.1. İletişim hattı mail ve mobil uygulamalarla desteklenmeli
- 1.3. Her paydaştan bir üye ile bir komisyon oluşturulmalı
 - 1.3.1. Bu kişiler veteriner hekim (kamu)i klinisyen, STK temsilcisi, kolluk kuvvetlerden oluşturulmalı
 - 1.3.2. Paydaşların görev ve sorumluluk alanları belirlenmeli
- 1.4. Gelen talebi paydaşlar belirli noktalara yönlendirmeli

2. Hayvan Bakım Merkezi Projesi

- 2.1. A'dan Z'ye donanımlı bir kurtarma merkezi oluşturulmalı
- 2.2. Bakım merkezinde veteriner hekim, veteriner teknikeri ve hayvan eğitmeni bulunmalı
- 2.3. Hayvan ambulansı kullanılmalı
- 2.4. Bir pilot ilçe seçilerek uygulanmaya başlanmalı

3. ALO 123 Hattı Projesi

- 3.1. Acil durum istasyonlarına vaka durumuna göre yönlendirme sağlanmalı
- 3.2. Acil müdahale istasyonlarında hekim, eğitmen, yakalama ekibi ve temizlik personeli bulunmalı
- 3.3. Her ilçede en az 5 adet ALO 123 Acil Müdahale İstasyonu kurulmalı
- 3.4. Hayvanların durumuna göre tedavi ve rehabilite imkanları sağlanmalı
- 3.5. Mobil ünitelerle yerinde müdahale imkanı sağlanmalı
- 3.6. ALO 123 hattı sahiplendirme ve kısırlaştırma hizmeti de sunmalı

İKİNCİ OTURUMUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı'nın bu oturumunda ilk oturumlardan elde edilen çıktılar çerçevesinde geleceğe yönelik adımlar üzerinde durulmuştur. Özel sektör ile iş birliği kurulması ve sahipsiz hayvan rehabilitasyonu çalışmalarında hizmet iyileştirmesi ile ilgili ortaya çıkan sorunlara yönelik çözüm önerilerine ve projelere öncelik verilmesi bu oturumda katılımcılar tarafından öncelikle atılması gereken adımlar ve öncül çalışmalar belirtilmiştir. Oturumda **“Gelecek Çemberleri Yöntemi”** kullanılmıştır. Uygulanan yöntem kapsamında katılımcılar tarafından yapılması gereken çalışmalar ve özellikle üzerinde durulan projeler aşağıdaki gibi genel olarak değerlendirilmiştir.

Eğitim Sisteminin Güçlendirilmesi; İyi bir hayvan bakım ve rehabilitasyon sisteminin gelişmişlik düzeyi sistem aktörlerinin eğitimi ile ölçülebilir. Nitelikli bir eğitim yapısının oluşturulabilmesi için kurumun önce kendisini tanıması, görev ve sorumlulukları çerçevesinde aktörlere gerekli bilgi ve birikimi aktarması gerekmektedir. Öncelikle T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından müfredat ve protokoller oluşturulmalı ve tüm halka hayvan sevgisi, hayvan bakımı ve hayvan sahiplenme ile ilgili eğitimler verilmelidir. Sağlanacak eğitim koordinasyonu ile halkın bilinçlenmesi sağlanmalı, hayvan rehabilitasyonunda hizmet iyileştirme çalışmalarına destek olunmalıdır. Ayrıca tüm bunların yanı sıra kaynaştırma programları da uygulanabilir

Kimliklendirme Çalışmaları; Hayvan türlerinin, ırklarının, yetiştirme amaçların ve çevresel koşullarının büyük farklılığından dolayı uygulamada birçok kimliklendirme tekniği mevcuttur. Bununla beraber, günümüzde kullanılan çok sayıdaki kimliklendirme metodu ve aracı, yalnızca bir metodun tamamen yeterli olmadığını göstermektedir. En yaygın yöntemlerden biri olan çip ile izleme ile hayvanlar üzerindeki kontrol artırılabilir. Çiplerin entegre edileceği sicil kontrol sistemi ile de sahiplendirme kontrolü üzerindeki denetim gücünün de artırılması mümkündür. “Orman ve Su İşleri Bakanlığı uhdesinde bulunan sahipsiz hayvanlarının mikroçip ile kayıt alma sisteminin tüm ülke çapında etkili bir şekilde kullanılması için Sahipli hayvanların ulusal çapta mikroçip ile kayıt altına alınması için T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı etkin bir mekanizma kurmalıdır.” olarak değiştiriyoruz.

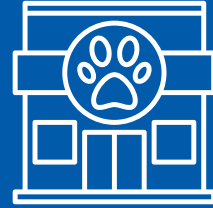

Rehabilitasyon; Sahipsiz hayvanları, denetim, kontrol, kayıt ve rehabilitasyon hizmetlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda yeni yatırımların oluşturulması, yeni hizmetlerin sağlanması, yeni iş birliklerine gidilmesi ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesi konuları çok önemlidir. Bu bağlamda sahipsiz hayvanlar için hayvan hastaneleri açılmalı ve mobil ünitelerle destek verilmelidir.” olarak değiştiriyoruz.

Cezai Yaptırım; Sahipsiz hayvan rehabilitasyonu kapsamında hayvan sahiplenme ve hayvan bakım hizmetleri üzerindeki denetim hizmetlerinin güçlendirilmesi için kanuni ve hukuksal boyutta düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Cezai yaptırımların artırılması, caydırıcı cezaların uygulanması ve her ilçe ile imzalanacak olan kanuni protokoller, hayvan sağlığı ve bakım üzerinde olumlu yönde etkili olacaktır.

Özel Klinikler; İyi bir hayvan bakım ve rehabilitasyon sisteminin kurulabilmesi tek bir kurumun çalışma prensibi ile mümkün değildir. Böylesi karmaşık bir yapıda olan sahipsiz hayvan rehabilitasyonu hizmetleri bütün paydaşların iş birliği ile en verimli şekilde işleyecektir. Bu bağlamda öncelikle paydaşların görev ve sorumluluk alanları belirlenmelidir. İş birliği içerisindeki en önemli unsurlardan birisi özel klinikler olarak görülmektedir. Özel kliniklerle yapılacak olan iş birlikleri sayesinde daha etkin ve daha verimli hayvan rehabilitasyon hizmetleri sunulacak ve bu hizmetler üzerinde iyileştirme çalışmaları yapılacaktır.

GENEL DEĞERLENDİRME

İki oturumda çeşitli tartışma ve karar alma metotları kullanılarak gerçekleştirilen Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı'nın sonunda ortaya çıkan fikirler, projeler ve hedefler İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mevcut hayvan rehabilitasyonu ve hayvan bakım hizmetlerini dünyada yaşanan dönüşümle birlikte değişim ve gelişim konusunda önemli sayılabilecek bir fikri altyapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Katılımcılar; sosyal sorumluluk projeleri, eğitim ve bilinçlendirmeler, Türkiye'deki ilgili mevzuat ve yönetmelikler, koordinasyon, denetim, sahipsiz hayvan geçici bakımevi projeleri, hayvan satışı gibi konular üzerinde çeşitli görüşler belirtmişlerdir. Aynı zamanda yapılan vaka analizleriyle beraber sorunu görerek çözüm önerilerini diğer paydaşlarla beraber paylaşabilme olanağı bulmuşlardır.

Sahipsiz Hayvan Rehabilitasyonu Çalıştayı süresince ortaya çıkan görüşlere göre konunun çok taraflı bir konu olduğu ortaya çıkmıştır. Sahipsiz Hayvanlar Belediyeler, ilçe belediyeleri, İl Sağlık Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü, Jandarma, Orman Bölge Müdürlüğü, gibi kurumların ortak çalışmasını gerektirecek boyuttadır. Zira mevcut yasal düzenlemelerde sahipsiz sokak hayvanlarının bakımı, rehabilitasyonu, kontrolü, sahiplenilmesi, ortaya çıkabilecek sağlık ve güvenlik sorunları bahsi geçen tüm paydaşların birlikte çözüm üretmelerini gerektirmektedir.

Sahipsiz Hayvan popülasyonunun planlanması, rehabilitasyonu ve kontrolü için kamu ve özel sektör kuruluşlarının işbirliğine yönelik bir projenin geliştirilmesi elzemdir. Buna göre İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İlçe Belediyelerinin de içinde yer aldığı bir organizasyonla veteriner hekimler, veteriner poliklinikleri, hayvan hastaneleri, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliğini sağlayan bir organizasyon kurulmalıdır.

Bu organizasyon sahipsiz hayvanların rehabilitasyonunda Sağlık Bakanlığının özel hastaneler ile kurduğu iş birliği modeline benzer bir model kurulabilir. İstanbul genelinde kurulan rehabilitasyon merkezlerinin kapasitesi ve fiziki konumları itibarıyla bütün talepleri karşılaması mümkün değildir. Bu alandaki hizmet talebinin karşılanabilmesi için oluşturulacak bütçenin efektif olarak harcanması ve talep edilen hizmetin kaliteli bir şekilde sağlanabilmesi için bir çalışma modeli geliştirilebilir. Bu modelde kurulacak kapsamlı işbirliği ile sahipsiz hayvanlar rehabilitasyonunda şu yol izlenebilir;

- a) Sahipsiz sokak hayvanlar belediye görevlileri tarafından en yakın veteriner sağlık merkezine teslim edilir. Veteriner merkezi hayvanın rehabilitasyonu ve tedavisini tamamlar. Yapılan işlemin bedeli fatura karşılığı konuyla ilgili birimlerden periyodik olarak tahsil edilir.
- b) Hayvanın işlemleri tamamlandıktan sonra bakımevine gönderilmek, ya da doğaya salınmak üzere belediye görevlilerine teslim edilir.
- c) Hayvan popülasyonunun fazlalığı nedeniyle ortaya çıkacak maliyetlerin düşürülebilmesi için ilgili sarf malzemeleri İBB tarafından toptan olarak daha düşük maliyetle tedarik edilebilir.
- d) Hayvanlar veteriner sağlık merkezlerinde elektronik çip takılmak suretiyle kayıt altına alınır.

Sahipsiz Hayvan Popülasyonu

Sahipsiz hayvanlar sokaklarda sık sık karşımıza çıkmaktadır. Sokakta aç ve susuz bir halde yaşamaları veya sahipsiz hayvan geçici bakımevlerinde elverişli olmayan koşullarda hapsedilmeleri sahipsiz sokak hayvanlarına sunulan bakım hizmetlerinin eksik tarafı olarak görülmektedir. Bu sorunların tek çözülebilmesi için hayvan koruma ve hayvan refahı bilimi kapsamında, ülkemiz koşullarına uygun hazırlanmış popülasyon yönetim, hayvan refahı ve hayvan bakım hizmetleri olarak görülmektedir.

İnsandan sonra dünyada en fazla yayılmış olan canlı türü köpekler göze çarpmaktadır. İnsan nüfusunun %10'una denktir. Bu rakamın %75'i sahipsiz köpeklerden oluşmaktadır. Türkiye'de ise sahipli ve sahipsiz köpeklerin tam sayısı bilinmemektedir.

Ülkemizde sahipsiz hayvan popülasyonları sahipli olup evde, çiftlikte vb. kısıtlanmış olarak yaşayanlar, sahipli ama sokakta serbest yaşayanlar, sahipsiz ve serbest yaşayanlar ve bakımevlerinde yaşayanlar olmak üzere dörde ayrılmaktadır. Yine de sokaklar açlık ve susuzluk, bozuk veya zehirli yiyeceklerden dolayı hastalıklar ya da kötü şekilde ölümler, yemek ve alan kavgaları, trafik kazaları sonucu ölüm ya da sakatlanmalar, işkence ve tecavüz olayları nedeni ile hayvanlar için pek de güvenli değildir.

	İnsan nüfusu (milyon)	İnsan/köpek oranı (%)
ABD	252.1	21
Fransa	56.3	18
Avustralya	17.4	18
İrlanda	3.5	14
Belçika/Lüksemburg	10.4	13
İngiltere	57.4	13
Danimarka	5.1	13
Portekiz	10.4	13
Kanada	25.9	12

Bilinçlendirme Çalışmaları

Evcil hayvanların sahipsiz hayvan olarak adlandırılmasındaki yegane faktör insan olarak görülmektedir. Petshoplardan satın alınan evcil hayvanlar daha sonra sokağa terk edilmektedir. Ev ortamına alışmış olan hayvanların sokağa uyum sağlaması pek de kolay değildir. Bu süreç içerisinde hayvanların büyük bir kısmı açlığa, susuzluğa, soğuğa ve şartlara dayanamayıp hayatını kaybetmektedir.

Eğitim

Bilinçlendirme çalışmalarına destek verilmesi ile hayvanların sokağa terk edilmesinin önüne geçilebilir. Çeşitli belediyelerin yapmış olduğu bilinçlendirme çalışmaları buna örnek gösterilebilir. İlkokul ve ortaokullarda yapılan çalışmalar kapsamında düzenlenen konferans, tiyatro, tanıtım ve organizasyonlar çocukların ve gençlerin hayvan bakımı ve hayvan sahiplenme ile ilgili bilinçlenmenin önünü açmaktadır. Bu çalışmalar ile hayvan sevgisi artırılabilir ve hayvan terklerinin önüne geçilebilir.

Reklamlar ve Kamu Spotları

Devlet tarafından düzenlenen, devlet ve özel kanallar vasıtasıyla halka aktarılan kamu spotları ile hayvan sevgisi ve hayvan bakımı çerçevesinde halkın her kesimine ulaşılabilir. Sokak hayvanlarına nasıl davranılması gerektiğini öğreten, petshoplardan hayvan satın almak yerine hayvan sahiplenmeyi teşvik eden ve sahipli hayvanların sokağa atılmasının önüne geçen reklamlar ile sahipsiz hayvanların popülasyonu azaltılabilir, geri kalan sahipsiz hayvanların yaşam kalitesi artırılabilir.

Sosyal Sorumluluk

Kamu, özel sektör ve sivil toplumun bir sahipsiz hayvan rehabilitasyonu amacı etrafında toplanarak, ortak geliştireceği sosyal sorumluluk projeleri ile sahipsiz hayvan refahı artırılabilir. Bu bağlamda kış aylarında mama battaniye ve kulübe bağışı yapan firmaların sosyal sorumluluk programları dikkate alınabilir.

İ S T A N B U L
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

ibb.istanbul